

2012-06-27

B E S L U T

HSB Försäkrings AB (publ)
Att: Styrelsens ordförande
Box 8310
104 20 STOCKHOLM

FI Dnr 11-919

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 787 80 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

Anmärkning och straffavgift

Finansinspektionens beslut (att meddelas den 28 juni 2012 kl. 08.00)

1. Finansinspektionen meddelar HSB Försäkrings AB (publ), 516401-8425, en anmärkning.

(16 kap. 1 och 2 §§ försäkringsrörelselagen [2010:2043])

2. HSB Försäkrings AB (publ) ska betala en straffavgift på 750 000 kronor.

(16 kap. 14–16 §§ försäkringsrörelselagen [2010:2043])

För information om hur man överklagar, se [bilaga 1](#).

Sammanfattning

HSB Försäkrings AB (HSB Försäkring eller bolaget) har tillstånd att driva försäkringsrörelse enligt försäkringsrörelselagen (2010:2043).

Finansinspektionens undersökning visar att HSB Försäkring har haft stora brister i sina interna regelverk och funktioner för styrning och kontroll av verksamheten. Bristerna har berört bolagets hantering och kontroll av risker, funktionerna för regelefterlevnad och oberoende granskning, hantering av intressekonflikter, försäkringstekniska riktlinjer samt instruktion och riktlinjer för reservsättningsrisker, teckningsrisker och återförsäkringsrisker. Företagsledningen, dvs. HSB Försäkrings styrelse och verkställande direktör, är ansvariga för bristerna i verksamheten.

Bolaget har i väsentliga delar medgett de påpekade bristerna. Mot bakgrund av att bolaget har vidtagit en rad åtgärder för att komma tillrätta med de iakttagna bristerna är det tillräckligt att meddela bolaget en anmärkning. Anmärkningen ska förenas med en straffavgift.

1 Bakgrund

1.1 Bolagets verksamhet

HSB Försäkring har sedan 1995 tillstånd att driva skadeförsäkringsrörelse i Sverige. Bolagets tillstånd omfattar direkt försäkring i klasserna: brand och annan skada på egendom, rättsskydd, olycksfalls- och sjukdom, kredit, allmän ansvarighet, godstransport, annan förmögenhetsskada samt kredit- och borgen. HSB Försäkring har lagt ut delar av verksamheten till externa uppdragstagare. Den utlagda verksamheten omfattar försäkringsadministration, skadereglering, redovisning samt aktuariefunktionen.

Vid den tidpunkt då undersökningen inleddes var en person anställd i bolaget. Sedan sommaren 2011 har bolaget två heltidsanställda. Bolagets premieintäkt för egen räkning uppgick till knappt 22 miljoner kronor och balansomslutningen till knappt 103 miljoner kronor per den 31 december 2011.

1.2 Ärendet

I januari 2011 påbörjade Finansinspektionen en tillsynsundersökning av HSB Försäkrings interna styrning och kontroll. Som en del av undersökningen gjorde Finansinspektionen den 11 mars 2011 ett platsbesök hos bolaget. Syftet med undersökningen var att granska att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande regler. Under ärendets handläggning har bolaget lämnat dokumentation om verksamheten. Finansinspektionen har som en del av undersökningen granskat ett urval av bolagets instruktioner.

Finansinspektionen har i en skrivelse den 1 april 2011, informerat bolaget om sina iakttagelser från platsbesöket. Bolaget har i ett yttrande den 18 april 2011 bekräftat de iakttagna bristerna men framhållit att bolaget har rättat till samtliga brister som har påtalats av Finansinspektionen.

HSB Försäkring har, genom skrivelse den 21 mars 2012, fått möjlighet att yttra sig över de iakttagelser och preliminära bedömningar som Finansinspektionen har gjort. I skrivelsen informerades bolaget även om att Finansinspektionen överväger ett ingripande. Bolaget har den 29 mars 2012 svarat på Finansinspektionens skrivelse.

Den 14 maj 2012 gjorde Finansinspektionen ytterligare ett platsbesök hos HSB Försäkring. Inför platsbesöket lämnade bolaget mer dokumentation. Finansinspektionen har i en skrivelse den 28 maj 2012 informerat HSB Försäkring om sina iakttagelser och preliminära bedömningar från platsbesöket och bolaget har den 8 juni 2012 svarat på skrivelsen. Bolagets ståndpunkter i olika frågor framgår nedan.

2 Tillämpliga bestämmelser

2.1 Försäkringsrörelselagen

När tillsynsundersökningen inleddes gällde reglerna i den gamla försäkringsrörelselagen (1982:713), här förkortad GFRL. Den 1 april 2011 trädde den nya försäkringsrörelselagen (2010:2043) i kraft, FRL. Finansinspektionen redogör för de bestämmelser som har tillämpats i

undersökningen genom att dels hänvisa till de regler som gällde vid tidpunkten för överträdelserna, dels ange de nu gällande bestämmelser inom parentes. De aktuella bestämmelserna i GFRL har inte ändrats i sak men har fått andra benämningar i FRL.

I redogörelsen för de bestämmelser som gäller själva ingripandet, då FRL är gällande lagstiftning, hänvisas till denna lag med referens till motsvarande bestämmelse i GFRL.

2.2 Grundläggande bestämmelser för försäkringsrörelse

Rörelsereglerna på försäkringsområdet har till syfte att skydda försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade till följd av försäkringsavtal. Enligt den allmänna stabilitetsprincipen i 1 kap. 1 a § första stycket GFRL (4 kap. 1 § FRL) ska försäkringsrörelse bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar kan fullgöras. Ett sådant krav på en tillfredställande riskhantering som bestämmelsen ger uttryck för kan bara uppfyllas om det finns en god intern styrning och kontroll.

Av 1 kap. 1 a § tredje stycket GFRL (4 kap. 3 § FRL) framgår vidare att verksamheten ska bedrivas enligt god försäkringsstandard. Enligt förarbetena (prop. 1998/99:87 s. 393) avses med god försäkringsstandard att verksamheten ska överensstämma med en kvalitativt tillfredställande standard hos en representativ krets av försäkringsgivare. En god försäkringsstandard förutsätter att företagen utarbetar och upprätthåller system för identifiering, kontroll och uppföljning av de risker som förekommer i verksamheten. Kravet på god försäkringsstandard är inte begränsat till själva försäkringsrörelsen utan gäller bolagets verksamhet i dess helhet.

Finansinspektionen har, för att ge rekommendationer om bl.a. hur företag kan eller bör handla för att uppfylla stabilitetsprincipen, utfärdat allmänna råd. Bland de allmänna råden kan nämnas FFFS 2005:1 om styrning och kontroll av finansiella företag, FFFS 2000:5 om teckningsrisker och återförsäkringsrisker (numera FFFS 2011:7) samt FFFS 2000:4 om reservsättningsrisker i försäkringsbolag (numera FFFS 2011:6). I den mån ett bolag väljer att uppfylla stabilitetsprincipen genom att t.ex. utföra sin interna styrning och kontroll på annat sätt än det som råden rekommenderar bör dock bolaget kunna motivera sitt val av lösning.

3 Finansinspektionens bedömning

3.1 Hantering och kontroll av risker

I 4 kap. FFFS 2005:1 har Finansinspektionen gett allmänna råd för bl.a. hur försäkringsbolagen kan uppfylla stabilitetsprincipen i försäkringsrörelselagstiftningen. I 1 § andra stycket anges, utöver vissa andra finansiella och operativa risker, vilka specifika försäkringsrisker som försäkringsbolag bör hantera och kontrollera. De risker som anges är teckningsrisker, reservsättningsrisker, återförsäkringsrisker och

matchningsrisker. Av 2 § framgår att styrelsen bör se till att bolagets hantering av risker (riskhantering) och uppföljningen av företagets risker (riskkontroll) är tillfredsställande. För detta ändamål bör det fastställas interna regler i fråga om riskhanteringen och riskkontrollen. Enligt 3 § bör funktionen för riskkontroll organiseras som en samlad och självständig funktion i bolaget. Vidare bör enligt 3 § funktionen informera styrelse, ledning och de som i övrigt har behov av informationen. Informationen bör ge en allsidig och saklig bild av företagets risker samt innehålla analyser av riskernas utveckling.

HSB Försäkring har medgett att bolaget under 2009 och 2010 saknat en samlad funktion för riskkontroll samt interna regler för en sådan funktion. HSB Försäkring har inte heller kunnat visa att något arbete rörande riskhantering och riskkontroll har genomförts under denna period eller att bolaget på annat sätt har hanterat de behov som funktionen är avsedd att uppfylla. Eftersom interna regler för hantering och kontroll av risker har saknats har det följaktligen varit oklart för bolaget vad som skulle kontrolleras, när kontroller skulle ske och på vilket sätt resultaten av kontrollerna skulle rapporteras.

Vidare har HSB Försäkring inte kunnat visa att någon rapportering avseende risker gjorts till styrelsen under 2009 och 2010, vilket innebär att styrelsen under denna tid inte haft underlag att fatta väl underbyggda beslut avseende bolagets riskhantering.

Finansinspektionen finner att HSB Försäkring har saknat väsentliga hjälpmedel för att säkerställa en tillfredsställande kontroll och hantering av riskerna. Bolaget har uppgett att såväl affärsmässiga som etiska och moraliska risker har diskuterats vid styrelsens sammanträden. Detta framgår emellertid inte av styrelseprotokollen. Därtill kommer att det även finns andra mer försäkringsspecifika risker såsom placeringsrisker, rörelserisker, teckningsrisker, reservsättningsrisker, återförsäkringsrisker och matchningsrisker som ska hanteras och kontrolleras. Information om dessa risker och övriga identifierade risker av ett försäkringsföretag bör analyseras och rapporteras till styrelsen. Bolaget har inte visat att nu nämnda risker har behandlats av styrelsen.

Sedan februari 2011 har HSB Försäkring en funktion för riskkontroll. Funktionen har utfört ett granskningsarbete för 2011 och rapporterat detta till styrelsen. Ansvarig för funktionen är bolagets verkställande direktör. Bolaget har vidare uppgett att det idag endast meddelar s.k. fastighets- och byggförsäkring.

Efter Finansinspektionens påpekande om att ansvarig för funktionen riskkontroll inte bör ha ansvar för den dagliga affärsverksamheten har bolaget uppgett att uppdraget som verkställande direktör och ansvarig för funktionen för riskkontroll inte nödvändigtvis är två oförenliga uppdrag. Vidare anser bolaget att särskild hänsyn bör tas till dess storlek och att den verkställande direktören var den ende anställda i bolaget vid tidpunkten för undersökningen.

Sammantaget finner Finansinspektionen att HSB Försäkring under åren 2009 och 2010 inte har uppfyllt bestämmelserna 4 kap. FFFS 2005:1 eller visat att

det på annat sätt har uppfyllt stabilitetsprincipens krav på bl.a. identifiering, kontroll och uppföljning av olika slag av risker. Därmed har bolaget brutit mot 1 kap. 1 a § första stycket GFRL. De åtgärder som bolaget har vidtagit under 2011 får däremot anses som tillräckliga för att uppfylla regelverkets krav i denna del med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

3.2 Regelefterlevnad

Även i 5 kap. FFFS 2005:1 har Finansinspektionen gett allmänna råd för hur stabilitetsprincipen kan uppfyllas. Av 1 § framgår att med begreppet regelefterlevnad avses efterlevnad av lagar, förordningar och interna regler samt god sed eller god standard avseende den tillståndspliktiga verksamheten samt att bristande regelefterlevnad kan leda till ökade operativa risker, risker för juridiska sanktioner, tillsynssanktioner, ekonomiska förluster eller ryktesförluster. Vidare bör styrelsen, enligt 2 §, se till att det finns en funktion för regelefterlevnad som enligt 5 § bör vara underställd styrelsen eller den verkställande direktören. Funktionen bör enligt 2 § löpande informera om de risker som kan uppkomma i verksamheten till följd av bristande regelefterlevnad, hjälpa till med att identifiera och bedöma sådana risker samt biträda vid utformningen av interna regler. Funktionen bör också informera styrelsen, verkställande direktören och ledningen i frågor om regelefterlevnad. Vidare bör styrelsen eller den verkställande direktören, enligt 4 §, utfärda interna regler för funktionen.

Det är ostridigt att HSB Försäkring under 2009 och 2010 saknade en funktion för regelefterlevnad och inte heller hade interna regler för en sådan funktion. Bolaget har inte kunnat visa att något arbete avseende regelefterlevnad har genomförts under denna period eller att det på något annat sätt har hanterat de behov som funktionen för regelefterlevnad är avsedd att uppfylla.

Genom att bolaget har saknat en funktion för regelefterlevnad och inte utfört något regelefterlevnadsarbete under 2009 och 2010 har, enligt Finansinspektionens mening, skyddet för försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade åsidosatts. Det kan också ha bidragit till att bolaget inte har uppfyllt de bestämmelser som aktualiseras i detta beslut. Vidare innebär avsaknaden av interna regler för funktionen för regelefterlevnad att det inte funnits några regler om vad som ska granskas, när granskning ska ske och på vilket sätt resultaten ska rapporteras till styrelse och ledning.

Utredningen visar vidare att det inte har gjorts någon rapportering avseende regelefterlevnad till styrelsen. Enligt Finansinspektionen är det nödvändigt att det finns en tillfredsställande rapportering avseende regelefterlevnad för att styrelsen ska kunna fullgöra sitt ansvar att följa upp att verksamheten bedrivs enligt gällande regler.

Finansinspektionen finner att avsaknaden av en samlad funktion för regelefterlevnad och interna regler för en sådan funktion samt avsaknad av rapportering till styrelsen om regelefterlevnad har inneburit att HSB Försäkring har saknat en väsentlig funktion och hjälpmedel för att säkerställa att bolaget uppfyller sina egna regelverk och de krav på verksamheten som följer av författningar och allmänna råd.

HSB Försäkring har i februari 2011 inrättat en funktion för regelefterlevnad. Funktionen har genomfört ett granskningsarbete för 2011 och rapporterat detta till styrelsen. Ansvarig för funktionen är bolagets verkställande direktör. Bolaget har, efter Finansinspektionens ifrågasättande om den verkställande direktören har erforderlig kunskap för att ansvara för funktionen, uppgett att vederbörande har övergripande kunskaper om de regler som styr bolagets verksamhet samt att externa jurister vid behov anlitas i regelefterlevnadsarbetet. Finansinspektionen har även ifrågasatt om omfattningen av funktionens arbete har varit tillräcklig eftersom det område som funktionen har granskat enligt inspektionens uppfattning varit mycket begränsat. Bolaget har i sitt svar påpekat att granskningen inte nödvändigtvis måste omfatta samtliga lagar och regler som bolaget styrs av samt att det är upp till styrelsen att från tillfälle till tillfälle bestämma ett antal områden för granskning. Vidare har bolaget ansett att särskild hänsyn bör tas till dess storlek och att den verkställande direktören var den enda anställda i bolaget vid tidpunkten för undersökningen.

Finansinspektionen finner att bolaget under åren 2009 och 2010 inte har uppfyllt bestämmelserna i 5 kap. FFFS 2005:1. HSB Försäkring har inte heller visat att det på annat sätt har uppfyllt stabilitetsprincipens krav på att bl.a. identifiera och följa upp sina risker. Därmed har bolaget brutit mot 1 kap. 1 a § första stycket GFRL.

Finansinspektionen finner att det förhållandet att den nuvarande verkställande direktören även framöver ska ansvara för regelefterlevnadsfunktionen inte är tillfredställande med hänsyn till att han saknar erforderlig kunskap. Vidare finner Finansinspektionen att den granskning som regelefterlevnadsfunktionen utfört inte är tillräcklig med hänsyn till bolagets verksamhet. Trots de vidtagna åtgärderna finner Finansinspektionen således att bolaget alltjämt inte uppfyller kraven i 5 kap. 2 § andra stycket och 5 § andra stycket FFFS 2005:1 samt 4 kap. 1 § FRL.

3.3 Funktion för oberoende granskning

Allmänna råd för hur stabilitetsprincipen kan uppfyllas har även getts i 6 kap. FFFS 2005:1. Enligt 1 § bör styrelsen se till att det finns en funktion som granskar och utvärderar den interna kontrollen. Den interna kontrollen ska även innefatta riskkontrollen och regelefterlevnadsfunktionen. Av 2 § följer att funktionen bör vara direkt underställd styrelsen och organisatoriskt helt separerad från den verksamhet som ska granskas. Vidare bör, enligt 6 §, funktionens arbete dokumenteras. Granskningen kan enligt 5 §, om det är lämpligt, utföras av konsulter.

Det är ostridigt att HSB Försäkring inte har haft någon funktion för oberoende granskning under 2009 och 2010. Bolaget har inte heller kunnat visa att någon oberoende granskning av bolagets verksamhet har gjorts under denna period. Detta har av naturliga skäl inneburit att ingen rapportering avseende oberoende granskning har gjorts till styrelsen under 2009 och 2010. Bolaget har således inte följt FFFS 2005:1 och det har inte heller gjort gällande att ändamålet med de allmänna råden har uppfyllts på annat sätt. Bolagets styrelse har därmed

saknat en funktion som är av central betydelse för dess förmåga att granska och utvärdera den interna kontrollen.

Syftet med en oberoende granskningsfunktion är även att öka försäkringstagarnas trygghet genom att säkerställa att verksamheten drivs på ett tillfredställande sätt och i enlighet med gällande regler. Den omständigheten att bolaget har saknat en funktion för oberoende granskning och att bolaget inte har kunnat visa att någon oberoende granskning av bolagets verksamhet över huvud taget har skett under 2009 och 2010, har således medfört att försäkringstagarna har saknat den trygghet som en sådan granskning medför.

HSB Försäkring har dock i februari 2011 inrättat en funktion för oberoende granskning och funktionen är sedan dess utlagd på finanschefen i HSB Projektpartner AB som är ett bolag inom HSB-koncernen. Funktionen har genomfört ett granskningsarbete för 2011 och rapporterat detta till styrelsen.

Sammantaget finner Finansinspektionen att HSB Försäkring under åren 2009 och 2010 inte har uppfyllt 6 kap. FFFS 2005:1 eller visat att det på annat sätt har uppfyllt stabilitetsprincipens krav på bl.a. att identifiera och följa upp sina risker. Därmed har bolaget brutit mot 1 kap. 1 a § första stycket GFRL. De åtgärder som bolaget har vidtagit under 2011 får däremot anses som tillräckliga för att uppfylla regelverkets krav i denna del med hänsyn till verksamhetens art och omfattning.

3.4 Försäkringstekniska riktlinjer

Ett försäkringsbolag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer (7 kap. 3 § första stycket GFRL och 8 kap. 1 § FRL). Riktlinjerna ska innehålla principerna för hur premier bestäms, hur försäkringstekniska avsättningar ska beräknas och hur försäkringar återköps och belånas. Riktlinjerna ska även innehålla principerna för hur återbäring till försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade ska fördelas och hur soliditeten ska tillgodoses. Det är styrelsens ansvar att fastställa försäkringstekniska riktlinjer.

Finansinspektionen har lämnat allmänna råd för hur bestämmelsen kan tillämpas i FFFS 2003:8 om försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag. FFFS 2003:8 har numera upphört att gälla och ersatts av nya allmänna råd (FFFS 2011:12) om försäkringstekniska riktlinjer och försäkringstekniskt beräkningsunderlag.

I ett skadeförsäkringsbolag bidrar de försäkringstekniska riktlinjerna bl.a. till att rutinerna för premiesättning utformas så att premierna är lämpligt avvägda med hänsyn till riskerna för försäkringsfall och de driftskostnader som är förknippade med försäkringarna. Riktlinjerna fyller även en viktig funktion genom att de fastställer soliditetsmål och principer för när ett företag ska vidta åtgärder för att säkerställa sin solvens. För att ett försäkringsbolag vid varje tidpunkt ska kunna uppfylla sina åtaganden för ingångna försäkringsavtal är det ur ett stabilitetsperspektiv betydelsefullt att de försäkringstekniska avsättningarna är korrekt beräknade och att premierna är adekvata i förhållande till bolagets risker och kostnader.

Det yttersta syftet med att ett bolag ska upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer är att trygga bolagets soliditet och att bolaget vid varje tidpunkt ska kunna fullfölja sina åtaganden mot försäkringstagarna. HSB Försäkring har emellertid bedrivit försäkringsverksamhet, i vart fall, under 2009 och 2010 utan att upprätta sådana riktlinjer. Genom att inte upprätta och följa försäkringstekniska riktlinjer har bolaget, enligt Finansinspektionens mening, inte tagit ansvar för att begränsa och kontrollera det risktagande som hör samman med den egentliga försäkringsverksamheten eller på ett tillfredställande sätt säkerställt att åtagandena mot försäkringstagarna kan fullföljas vid varje tidpunkt.

Sedan februari 2011 har bolaget emellertid haft upprättade försäkringstekniska riktlinjer. Finansinspektionen har dock i skrivelsen den 28 maj 2012 påpekat för bolaget att de upprättade riktlinjerna saknar vissa bestämmelser som bör finnas med. Bolaget har uppgett att det ska komplettera riktlinjerna med de bestämmelser som saknas.

Sammantaget konstaterar Finansinspektionen att bolaget inte har uppfyllt sina skyldigheter enligt 7 kap. 3 § GFRL (8 kap. 1 § FRL) och FFFS 2003:8 (FFFS 2011:12) och att det alltjämt kvarstår vissa smärre brister i riktlinjerna.

3.5 Hantering av intressekonflikter

Ett försäkringsbolag som driver direkt försäkringsrörelse ska, enligt 7 kap. 30 § GFRL (8 kap. 7 § FRL), upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter mellan bolagets intressenter. Av 8 kap. 8 § GFRL (8 kap. 8 § FRL) framgår att det är styrelsens ansvar att riktlinjer för intressekonflikter fastställs, följs och uppdateras.

Skyldigheten att upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter är avsedd att öka medvetenheten i försäkringsbolaget om sådana fall där det finns en risk för att intressekonflikter kan uppstå och vilka riktlinjer som gäller för beslutsfattande i sådana situationer (prop. 2003/04:109 s. 46). HSB Försäkring har emellertid drivit försäkringsrörelse utan att upprätta sådana riktlinjer fram till den 10 februari 2011. Genom att bolaget har underlåtit att upprätta riktlinjer för hantering av intressekonflikter kan det inte uteslutas att det har uppkommit en risk för att försäkringstagarnas ställning har försvagats i situationer där olika intressen kan ha ställts mot varandra.

I februari 2011 antog HSB Försäkrings styrelse riktlinjer för intressekonflikter. Finansinspektionen har ifrågasatt om riktlinjerna är av tillräcklig kvalitet mot bakgrund av att de inte behandlar den omständigheten att bolaget valt att lägga ut en mycket stor del av sin verksamhet till en extern uppdragstagare. HSB Försäkring har uppgett att det inte föreligger några intressekonflikter eftersom det rör sig om flera uppdragstagare som utför verksamhet åt bolaget. HSB Försäkring har dock uppgett att bolaget har för avsikt att för tydlighetens skull uppdatera riktlinjerna i detta avseende.

Bolaget har numera fastställt riktlinjer för intressekonflikter men Finansinspektionen finner att de åtgärder som har vidtagits alltjämt inte kan

anses vara tillräckliga och HSB Försäkring har därför inte uppfyllt sina skyldigheter enligt 7 kap. 30 och 8 kap. 8 § GFRL (8 kap. 7 och 8 §§ FRL).

3.6 Utläggning av verksamheten (outsourcing)

Även i 7 kap. FFFS 2005:1 har Finansinspektionen gett allmänna råd för hur stabilitetsprincipen kan följas. Enligt 2 § bör styrelsen eller den verkställande direktören upprätta interna regler om vilka tillståndspliktiga verksamheter, eller verksamheter som har ett naturligt samband med finansiell verksamhet eller dess stödfunktioner, som kan läggas ut och hur detta kan göras (outsourcing). Av de interna reglerna bör det bl.a. framgå hur risker med utläggningen ska hanteras samt en beredskapsplan för hur uppdraget ska kunna avslutas och verksamheten återföras till företaget.

HSB Försäkring har lagt ut en stor del av sin verksamhet till uppdragstagare utanför bolaget. Den utlagda verksamheten har omfattat försäkringsadministration, skadereglering, redovisning och aktuariefunktionen. Bolaget saknade emellertid interna regler för utläggning av verksamheten fram till den 10 februari 2011.

Syftet med interna regler för utläggning av verksamhet är att öka den interna kontrollen över bolagets risker till följd av utläggningen. Genom att lägga ut stora delar av sin verksamhet till externa uppdragstagare utan att ha interna regler som reglerat utläggningen har HSB Försäkring inte kunnat säkerställa att det har haft kontroll över de risker som följer med en utläggning av verksamheten. Bolaget kan därmed inte anses ha uppfyllt stabilitetsprincipens krav på hantering av risker.

Riktlinjer för utläggning av verksamheten antogs av styrelsen i februari 2011.

Sammantaget finner Finansinspektionen att HSB Försäkring under 2009 och 2010 inte har uppfyllt bestämmelserna i 1 kap. 1 a § första stycket GFRL samt 7 kap. 2 §§ FFFS 2005:1. Sedan februari 2011 finns det emellertid inte någon anledning att rikta kritik mot bolaget i detta avseende.

3.7 Riktlinjer för reservsättningsrisker samt instruktion för teckningsrisker och återförsäkringsrisker

Finansinspektionen har också meddelat allmänna råd för tillämpningen av stabilitetsprincipen i FFFS 2000:4 om reservsättningsrisker i försäkringsbolag och i FFFS 2000:5 om teckningsrisker och återförsäkringsrisker i försäkringsbolag. FFFS 2000:4 och 2000:5 har numera upphört att gälla och ersatts av nya allmänna råd (FFFS 2011:6) om reservsättningsrisker i försäkringsföretag och allmänna råd (FFFS 2011:7) om teckningsrisker och återförsäkringsrisker. De nya allmänna råden innehåller inga större förändringar i sak jämfört med de upphävda allmänna råden. Enligt 1 § i FFFS 2000:4 bör försäkringsbolagets styrelse se till att det upprättas instruktioner för reservsättningar. Med reservsättning avses beräkningen av de framtida kostnaderna för ingångna försäkringsavtal. Instruktionerna bör utformas så att skillnader mellan olika risk- eller produktgrupper beaktas. Instruktionerna bör

även säkerställa att det sker en tillfredställande kontroll, identifiering samt uppföljning av reservsättningen och de därmed sammanhängande riskerna.

Vidare bör ett försäkringsbolag enligt 4 § i FFFS 2000:5 se till att det för varje försäkringsklass eller riskgrupp finns teckningsinstruktioner som överensstämmer med företagets riktlinjer. Styrelsen i ett försäkringsbolag bör även fastställa instruktioner för bedömningen av återförsäkrares betalningsförmåga.

Det är ostridigt att HSB Försäkring under 2009 och 2010 har saknat en instruktion för reservsättningsrisker och teckningsrisker samt riktlinjer för återförsäkringsrisker. HSB Försäkring har inte lämnat någon förklaring till varför det inte har upprättat några instruktioner eller riktlinjer. Bolaget har inte heller kunnat visa att det på annat sätt har haft kontroll över sina försäkringsrisker. Detta har riskerat att minska bolagets kontroll av risker som instruktionerna och riktlinjerna bör omfatta.

Sedan februari 2011 har emellertid bolaget haft riktlinjer för reservsättningsrisker samt instruktion och riktlinjer för teckningsrisker och återförsäkringsrisker. Finansinspektionen har påpekat för bolaget att riktlinjerna för reservsättningsrisker samt instruktion och riktlinjer för teckningsrisker och återförsäkringsrisker saknar vissa bestämmelser som bör anges i de interna reglerna. Bolaget har uppgett att det ska komplettera instruktion och riktlinjer för teckningsrisker och återförsäkringsrisker med de bestämmelser som saknas. När det gäller riktlinjer för reservsättningsrisker har HSB Försäkring uppgett att det inte anser att samtliga bestämmelser är tillämpliga på bolagets verksamhet, varför bolaget valt att inte följa det allmänna rådet i alla delar.

Finansinspektionen finner sammantaget att HSB Försäkring under åren 2009 och 2010 inte har uppfyllt bestämmelserna i FFFS 2000:4 och FFFS 2000:5 eller visat att det på annat sätt har uppfyllt stabilitetsprincipens krav på kontroll av försäkringsrisker. Därmed har bolaget brutit mot 1 kap. 1 a § första stycket GFRL. Eftersom bolaget numera fastställt riktlinjer för reservsättningsrisker finner Finansinspektionen att bolaget vidtagit tillfredställande åtgärder för att uppfylla kraven FFFS 2011:6. Vidare har bolaget även fastställt instruktion och riktlinjer för teckningsrisker och återförsäkringsrisker. Finansinspektionen finner dock att det alltjämt kvarstår vissa smärre brister i riktlinjerna och HSB Försäkring kan därför inte anses uppfylla FFFS 2011:7 i alla delar.

3.8 Företagsledningens ansvar

Av 8 kap. 7 § GFRL (11 kap. 1 § FRL och 8 kap. 4 § aktiebolagslagen [2005:551] ABL) framgår att styrelsen ansvarar för bolagets organisation och förvaltningen av dess angelägenheter. Detta framgår även av 2 kap. 1 § FFFS 2005:1. Den verkställande direktören ska sköta den löpande förvaltningen enligt de riktlinjer och anvisningar som styrelsen meddelar, 8 kap. 7 § GFRL (11 kap. 1 § FRL och 8 kap. 29 § ABL). Enligt 2 kap. 4 § FFFS 2005:1 bör den verkställande direktören även se till att styrelsen dels får sådan saklig, utförlig och relevant information som behövs för att den ska kunna fatta väl

underbyggda beslut, dels att styrelsen löpande informeras om utvecklingen av företagets verksamhet.

Utredningen har visat att HSB Försäkring saknat vissa viktiga styrdokument samt att samtliga kontrollfunktioner som bör finnas på plats har saknats. Vidare har den verkställande direktören inte sett till att styrelsen fått den information som den bör få enligt de allmänna råden. Styrelsen å sin sida har inte reagerat på den uteblivna rapporteringen eller på den omständigheten att bolaget saknat kontrollfunktioner. Eftersom styrelsens beslutsfattande grundas på den information den får, är styrelsens möjligheter att fatta väl avvägda beslut direkt avhängiga av att den får en fullgod rapportering samt kvaliteten på det presenterade beslutsunderlaget.

Enligt Finansinspektionen bedömning har styrelsen och den verkställande direktören saknat den insikt och kunskap som krävs för att säkerställa att verksamheten drivs i enlighet med gällande regler.

Mot bakgrund av de i undersökningen funna bristerna och att det är styrelsen och den verkställande direktören som ansvarar för att bolaget fullgör de skyldigheter som följer av gällande regelverk anser Finansinspektionen att styrelsen och den verkställande direktören inte har levt upp till sitt ansvar enligt 8 kap. 7 § GRFL (11 kap. 1 § FRL och 8 kap. 4 och 29 §§ ABL) samt 2 kap. 1 och 4 §§ FFFS 2005:1.

4 Övervägande om ingripande

4.1 Tillämpliga bestämmelser

Av 16 kap. 1 § FRL framgår att Finansinspektionen ska ingripa om ett försäkringsföretag bl.a. har åsidosatt sina skyldigheter enligt den lagen eller andra författningar som reglerar företagets näringsverksamhet. Enligt 2 § kan ingripande ske bland annat genom utfärdande av föreläggande att vidta rättelse inom viss tid, anmärkning, varning eller återkallelse av tillstånd.

Finansinspektionen får, enligt 3 §, avstå från ingripande bland annat om en överträdelse är ringa eller ursäktlig eller om försäkringsföretaget gör rättelse.

Vidare följer av 14 § att Finansinspektionen får förena ett beslut om anmärkning eller varning med en straffavgift. Straffavgiften ska enligt 15 § fastställas till lägst femtusen kronor och högst femtio miljoner kronor. Avgiften får inte överstiga tio procent av försäkringsföretagets omsättning närmast föregående räkenskapsår. När straffavgiften fastställs ska särskild hänsyn tas, enligt 16 §, till hur allvarlig den överträdelse är som har föranlett anmärkningen eller varningen och hur länge överträdelsen har pågått.

4.2 Bedömning av överträdelserna och val av ingripande

Enligt den allmänna stabilitetsprincipen i 1 kap. 1 a § första stycket GFRL (4 kap. 1 § FRL) ska försäkringsrörelse bedrivas med en för rörelsens omfattning och beskaffenhet tillfredställande soliditet, likviditet och kontroll över försäkringsrisker, placeringsrisker och rörelserisker, så att åtagandena mot försäkringstagarna och andra ersättningsberättigade på grund av försäkringar

kan fullgöras. Stabilitetsprincipen följs upp med detaljerade lagbestämmelser och allmänna råd från Finansinspektionen. Vidare är det en förutsättning för god försäkringsstandard att företagen utarbetar och upprätthåller system för identifiering, kontroll och uppföljning av de risker som förekommer i verksamheten.

Försäkringsrörelse är en samhällsviktig funktion som är kringgärdad av ett komplicerat och omfattande regelverk till skydd för försäkringstagarna och de försäkrade. Det är av stor vikt att verksamheten i försäkringsbolagen bedrivs på ett betryggande sätt så att försäkringsskyddet blir tillförlitligt, förutsebart och begripligt.

Finansinspektionens utredning visar att HSB Försäkring haft bristfällig intern styrning och kontroll. Det har fram till februari 2011 saknats riktlinjer för hantering av intressekonflikter och försäkringstekniska riktlinjer samt funktioner för riskkontroll, regelefterlevnad och oberoende granskning samt interna regler för dessa funktioner. Vidare har bolaget saknat interna regler för utlagd verksamhet samt instruktioner och riktlinjer för reservsättningsrisker, teckningsrisker och återförsäkringsrisker. HSB Försäkring har inte lämnat någon förklaring till varför bolaget har saknat angivna funktioner och interna regler. HSB Försäkring har därför under 2009 och 2010, enligt Finansinspektionens mening, allvarligt åsidosatt gällande bestämmelser för rörelsen och därigenom brustit i sin styrning och kontroll av rörelsen. Den bristande kontrollen har medfört att skyddet för försäkringstagarna har urholkats.

HSB Försäkring saknade under åren 2009 och 2010 lagstadgad kontroll av verksamheten, vilket utsatt försäkringstagarna för betydande risker. Detta tyder på en grundläggande brist på förståelse för de regler som styr verksamheten och de skyddsintressen som ligger bakom dem. Som situationen såg ut under 2009 och 2010 hade, enligt Finansinspektionens mening, en återkallelse av bolagets tillstånd legat nära till hands.

Finansinspektionen konstaterar emellertid att HSB Försäkring hade initierat en rad åtgärder för att komma tillrätta med iakttagna brister redan innan det att Finansinspektionen aviserade sin undersökning. Efter det att undersökningen inleddes har ytterligare åtgärder vidtagits. De åtgärder som bolaget har vidtagit för kontrollfunktionerna får i stort sett anses som tillräckliga med hänsyn till verksamhetens art och omfattning. Vissa brister kvarstår dock bl.a. avseende funktionen för regelefterlevnad. Finansinspektionen förutsätter att bolagets verkställande direktör fortsättningsvis inte kommer att ansvara för funktionen för regelefterlevnad.

Bolaget har uppgett att det har för avsikt att rätta till de kvarstående bristerna i sina riktlinjer och instruktioner. Finansinspektionen kan inom ramen för sin tillsyn komma att följa upp de förändringar bolaget har genomfört samt de ändringar som bolaget har åtagit sig att genomföra.

Med hänsyn till å ena sidan de allvarliga och systematiska brister som förelåg 2009 och 2010 och å andra sidan att HSB gjort mycket påtagliga förbättringar

och har realistiska planer för att åtgärda återstående brister finner Finansinspektionen att det finns skäl att stanna vid en anmärkning som ska förenas med en kännbar straffavgift.

Straffavgiften får bestämmas till mellan femtusen kronor och femtio miljoner kronor dock får den högst uppgå till tio procent av föregående års omsättning för bolaget. Årsomsättningen uppgår till drygt 21,85 miljoner kronor i bolaget enligt den senast fastställda årsredovisningen. Straffavgiften kan därför högst uppgå till 2,185 miljoner kronor. Eftersom straffavgiften ska ses som en gradering av överträdelserna och dessa är att betrakta som allvarliga samt att de funnits en lång tid finns det anledning att besluta om en straffavgift om 750 000 kronor.

FINANSINSPEKTIONEN

Bengt Westerberg
Styrelseordförande

Sabina Arama Ström
Jurist

Beslutet har fattats av Finansinspektionens styrelse (Bengt Westerberg, ordförande, Birgitta Johansson Hedberg, Lars Nyberg, Hans Nyman, Gustaf Sjöberg och Martin Andersson, generaldirektör) efter föredragning av juristen Sabina Arama Ström. I den slutliga handläggningen har också chefsjuristen Per Håkansson, enhetschefen Eva Furberg och finansinspektören Björn Magnusson deltagit.